

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**
Masarykova univerzita

Vysoká škola a student (uchazeč) Působnost správního řádu

JUDr. Veronika Smutná (Kudrová), Ph.D.
Katedra správní vědy a správního práva

Vysoká škola vystupuje v různých rolích

- právnická osoba
- zaměstnavatel
- účastník správního řízení
- nositel (vykonavatel) veřejné správy

Vysoká škola vykonává veřejnou správu

- realizuje činnost, která je ve veřejném zájmu (srov. čl. 33 Listiny)
- působí vrchnostensky
  - je nadřazena adresátovi
=> jednostranně mu stanovuje práva a povinnosti

Výhrada zákona

Čl. 2 Ústavy ČR

(3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

(4) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 2 Listiny základních práv a svobod

(2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanoveným zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

(3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Výhrada zákona

- „Občan“ může činit vše, co mu zákon nezakazuje
- „Úřad“ může činit jen to, co mu zákon umožňuje
- V případě pochybností (nejasná právní úprava, chybějící právní úprava, pochybnosti o skutkovém stavu...)
  - o tom, zda „občan“ nějakou povinnost vůči úřadu má či ne, platí, že ji nemá
  - o tom, zda má „úřad“ poskytnout „občanovi“ nějaké právo, a to zejména v procesních věcech, zásadně* platí, že ji má

* zejména pokud tím neporuší právní předpisy nebo nezasáhne do práv a oprávněných zájmů někoho jiného

Výhrada zákona v praxi

- Jako podmínku pro přijetí ke studiu nelze stanovit souhlas zaměstnavatele nebo absenci neúspěšně ukončených studií
- Ke studiu nelze přijmout uchazeče, který nesplnil podmínky (např. nedosáhl zákonem stanoveného vzdělání; **změny při prokazování splnění této podmínky**), a to ani má-li vskutku „velký zájem o obor“
- Nelze anulovat výsledky přijímacího řízení
- Nelze (přímo) ukončit studium studentovi, protože je v režimu poplatku za delší studium...

Precizace podmínek pro přijetí

- pro přijetí do NMgr. studia již stačí jakýkoli VŠ titul (tedy i Ph.D.)
- splnění středoškolského vzdělání se u uchazečů cizinců (kteří nemají českou maturitu) prokazuje více stanovenými způsoby (vesměs reflektuje jiné předpisy, takže o úplné novinky se nejedná)
- vč. způsobu, který lze pracovně nazvat jako „posouzení podmínky pro přijetí“
  - fakulta **školy, která má *institucionální akreditaci***, může rozhodnout, že podmínku splnil, pokud prokáže (*a to aniž by měla pochybnosti o dostatečné úrovni, rozsahu nebo obsahu předchozího zahraničního vzdělání uchazeče*), že má vzdělání, které ho v daném státě opravňuje k přijetí na vysokou školu
  - posouzení lze provést i účelem vyhodnocení splnění předchozího Bc. i Mgr. studia

Změny v poplatcích podle § 58 odst. 3 a 4 od 1. 9. 2016

- poplatek **za další studium** (odst. 4) bez náhrady **zrušen**
- poplatek **za delší studium** se vyměřuje, pokud
  - Celková doba studia přesáhne standardní doba studia + 1 rok
  - Do celkové doby se započítává doba všech předchozích neúspěšně ukončených studií (nikoli souběžných) vzniklá po 1. 7. 2001 (NSS 9 As 8/2007) **ALE**
    - **nezapočítá se doba předchozího neúspěšného studia, jestliže po jeho ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu**
    - **v případě souběhu se doba souběhu započítá jen jednou (při vícero neúspěšných studiích) nebo se nepřičítá vůbec (jedná-li se o souběh s aktuálním studiem)**
  - Předtím se odečte studium po dobu *uznané doby rodičovství*

Vysoká škola jako účastník správního řízení

- podle ZVŠ zejména v řízení o
  - udělení akreditace či institucionální akreditace (NAÚ)
  - registraci vnitřního předpisu podle § 36 ZVŠ (MŠMT)
  - poskytnutí příspěvku podle § 18a ZVŠ (k tomu srov. např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 5/2016: *„Rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. je totiž skutečně až rozhodnutí vydávané dle § 18a zákona o vysokých školách, kterým ministerstvo rozhoduje o výši příspěvku na základě žádosti veřejné vysoké školy.“*) - VVŠ
  - udělení st. souhlasu (MŠMT) podle § 39 a § 39a ZVŠ - SVŠ
- podle dalších předpisů (daňový řád, stavební zákon,...)

Vysoká škola jako účastník správního řízení

- Má spoustu **procesních práv**, například
  - „právo být slyšen“ (vyjádřit v řízení své stanovisko, navrhnout důkazy a činit jiné návrhy...)
  - „být respektován“ (neustranný přístup, legitimní očekávání...)
  - „právo být informován“ (nahlížet do spisu, obdržet dostatečné odůvodnění...)
  - „moci se bránit“ (žádat o uplatnění opatření proti nečinnosti, o přezkoumání rozhodnutí, a to i soudní...)
- **Kvalitní procesní postup vede ke „správnému“ rozhodnutí**

Kvalitní procesní postup

- Je regulován pravidly, která umožňují zjistit skutečný stav věcí, a na jeho základě přijmout odpovídající rozhodnutí
- „Dostatečná“ pravidla obsahují procesní předpisy („řády“), například soudní řád správní, trestní řád nebo správní řád
- **správní řád** je obecný procesní předpis pro postupy správních orgánů ve správním řízení (rozhodování o právech a povinnostech adresátů)

Správní řád

- Obsahuje pravidla, jak postupovat ve správním řízení; musí se jimi řídit nejmenší obce stejně jako největší ministerstva
- Ne pro všechny postupy jsou ovšem všechna pravidla vhodná (odvolání proti uložení blokové pokuty, 30 dní na rozhodnutí o „azylu“...)
- Zvláštní právní úprava
  - *proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat (84/2 PřestZ)*
  - *rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany ... vydá ministerstvo ... do 6 měsíců (27/1 AzyIZ)*
  - *Akreditační úřad rozhodne o žádosti o udělení akreditace do 120 dnů (ZVŠ)*

Správní řád

- použije se tam, kde zvláštní zákon nestanoví jinak
- nepoužije se, pokud ho zvláštní zákon vyloučí, např.
  - daňový řád
  - zákon o vysokých školách
    - do 31. 8. 2016 pro rozhodování o studentech a uchazečích
    - nadále pro rozhodování v „kvalifikačním řízení“
    - nadále při rozhodování o poskytování příspěvku dle § 18a ZVŠ

Při nepoužitelnosti správního řádu

- § 177 odst. 1 SprŘ **Základní zásady činnosti správních orgánů** uvedené v § 2 až 8 se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje.
- § 180 odst. 1 SprŘ *Tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, **podle tohoto zákona** včetně části druhé.*

Základní zásady činnosti správních orgánů v praxi

- Student přišel nahlédnout do spisu ve věci jeho žádosti o uznání „předmětů“ (Před 1. 9. 2016)
- § 4 odst. 4 SprŘ *Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.*
- Studijní oddělení mu to umožní
- Co když přijde nevidomý student?
- § 38 SprŘ odst. 3 *Nevidomým osobám bude obsah spisu přečten. Na požádání správní orgán nevidomé osobě umožní pořízení zvukového záznamu. Správní orgán nevidomé osobě rovněž umožní, aby do spisu nahlížel její průvodce.*
- *Podobněji ke změnám, které přinese SprŘ dr. Jurníková (PrF MU)*

Nedostatečný procesní postup

- Je důvodem ke zrušení (změně) rozhodnutí
  - Pakliže měl nebo mohl mít vliv na výsledek rozhodnutí
- Ideálně již v odvolacím řízení
- Popř. v rámci soudního přezkumu
- Rozhodnutí děkana lze přezkoumat i z vlastní iniciativy rektora (přezkumné řízení - § 94 a násl. SprŘ) a změnit nebo zrušit ho pro nezákonnost

Soudní přezkum činnosti vysoké školy

- realizován dle soudního řádu správního (Z č. 150/2002 Sb.)
- přezkoumat lze
  - **rozhodnutí vysoké školy**
    - o studentech a uchazečích (resp. účastnících „kvalifikačního řízení) až druhostupňové (tj. rozhodnutí rektora v odvolacím řízení / o námitkách), do 2 měsíců od doručení rozhodnutí
    - o vyslovení neplatnosti („odejmutí titulu“) již prvostupňové, do 2 měsíců od doručení rozhodnutí
    - nejčastěji rušeno pro „nepřezkoumatelnost“
  - nečinnost
  - jiný zásah

Poslední poznámka k vadnému rozhodnutí

- Není-li rozhodnutí správního orgánu zrušeno nebo změněno pro svou vadnost (nezákonnost či nesprávnost), má se za to, že je zákonné a správné – *presumpce správnosti*
- Je-li rozhodnutí nezákonné (tj. je-li pro nezákonnost zrušeno nebo změněno), může nastoupit také odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu moci veřejné; podobně jedná-li se o jiný „úřední postup“ (např. „průtahy“ (srov. čl. 36 odst. 3 Listiny))

Děkuji za pozornost

veronikasmutna9@gmail.com